

Więści z kraju

Chrząszcz ratownikiem drzew

W połowie września br. w Biesalu pod Gietrzwałdem naukowcy z Bydgoszczy uczyli ekologów i samorządowców, jak znaleźć chrząszcza pachnicę. Owad podlega ochronie i zabronione jest wycinanie tych drzew, gdzie ma swoje siedlisko. A to może uchronić je przed wycinką.

Pachnica dębowa, czyli osmoderma eremita, to owad, którego spotkać można wśród starych drzew. Żyje on najczęściej w dziuplach. Jedną z ostoi tego gatunku są przydrożne aleje. – „To bardzo rzadki owad, jednak dzięki starym alejom jest dość rozpowszechniony na Warmii i Mazurach – wyjaśnia Krzysztof Worobiec, prezes Stowarzyszenia na Rzecz Ochrony Krajobrazu Kulturowego Mazur „Sadyba”. – W młodszych lasach tego owada już nie spotkamy”. Poszukiwanie pachnicy jest jednym ze sztandarowych projektów „Sadyby”. Miłośnicy krajobrazu ze stowarzyszenia twierdzą, że owad pomoże uchronić przydrożne drzewa przed wycinką. –

Fot. Piotr Morawski

Oceniam, że 30% alei w naszym województwie to siedliska chrząszcza – mówi Worobiec. – Wycinanie takich drzew jest zabronione”. Już jest kilka spraw w prokuraturze o wycięcie drzew z pachnicą. Chcemy szkolić urzędników, aby uniknąć takich sytuacji w przyszłości.

(„Gazeta Wyborcza – Olsztyn”)

„Gazeta Wyborcza” dostała nagrodę za Rospudę

Akcja obrony Rospudy została nagrodzona w konkursie „World Young Reader Prize”, zorganizowanym przez WAN (Światowy Związek Prasy). Wzięło w nim udział 300 gazet z całego świata, m.in. tak znane jak „El Pais” i „Die Zeit”. Akcja obrony Doliny Rospudy uzyskała główną nagrodę w kategorii „służba publiczna”. Sędziowie docenili sprawność i skuteczność akcji „Gazety”, która zmobilizowała tysiące Polaków, przede wszystkim młodych, do wyrażenia sprzeciwu wobec budowy obwodnicy przez Dolinę Rospudy. W odpowiedzi na tekst i apele redakcji „Gazety Wyborczej” 160 tysięcy osób podpisało protest-apel do prezydenta, a 100 tysięcy czytelników wysłało do redakcji listy związane z akcją. – „Gazeta» pokazała, że ma to coś, co pozwala jej angażować młodych czytelników – autentyzm. Młodzi wyczują fałsz na kilometr” – powiedziała „Gazecie” Aralynn McMane z WAN. Celem konkursu „World Young Reader Prize” jest wyróżnienie gazet, które w sposób innowacyjny komunikują się i rozwijają ofertę adresowaną do młodych odbiorców. Konkurs organizowany jest przez Światowy Związek Prasy (WAN), skupiający wydawców i redaktorów ze 102 krajów świata.

(„Gazeta Wyborcza”)

Cztery młode foki wypuszczono do Bałtyku

Cztery młode foki, trzy z gatunku foka szara i jedną fokę pospolitą, wypuścili do morza pracownicy Stacji Morskiej Uniwersytetu Gdańskiego w Helu. W stacji od lat realizowany jest projekt odtworzenia populacji tych ssaków w południowej części Bałtyku. Do Bałtyku wypuszczono je na

terenie Słowińskiego Parku Narodowego niedaleko Czołpina. Trzy z nich są siódmym przychówkiem, który został wpuszczony przez naukowców do morza w ramach projektu reintrodukcji fok szarych na południowym Bałtyku. Jedną z nich to foka, którą ranną i wyczerpaną znaleziono 31 lipca br. na plaży w Dębku – to młody samiec, który urodził się na przełomie czerwca i lipca 2007 roku. W helskiej stacji przeszedł rehabilitację. Foki wyposażono w specjalne nadajniki, dzięki którym można obserwować trasę ich przemieszczania się. Posiadają też na boku ciała wymrożone numery oraz elektroniczne mikroczipy z zakodowanymi numerami, wszczepiane u nasady ich ogona. Służą one do identyfikacji fok nawet po ich śmierci. Naukowcy z helskiej stacji Uniwersytetu Gdańskiego apelują, aby powiadamiać ich o wszelkich przypadkach odnalezienia fok. **Sygnali na ten temat można przekazywać telefonicznie dzwoniąc pod numer 601-88-99-40.** Foka szara to ważny dla ekosystemu Bałtyku drapieżnik, helskie fokarium jest jedną z placówek zajmujących się badaniem, hodowlą i rehabilitacją tych zwierząt. Ubiegłoroczne badania wykazały, że fok jest już około 20,5 tys. Ssaki te zaczęły się także pojawiać również przy polskich brzegach. Najpierw na plaży w Niechorzu zamieszkała Depka, później była Cętka, a w ostatnim czasie w rezerwacie Mewia Łacha niedaleko Gdańska, przy ujściu Wisły widuje się stado liczące kilka osobników – w sierpniu były to cztery osobniki, we wrześniu już sześć.

(PAP)

Komisja Europejska stawia na swoim ws. połów dorsza

Komisja Europejska broni decyzji o zakazie połowów dorsza na Wschodnim Bałtyku i nie obawia się rozprawy przed unijnym trybunałem. Polska zdecydowała się pozwać Brukselę, kwestionując dane, na podstawie których utrzymała ona do końca roku zakaz łowienia. Komisja Europejska podkreśla, że wprowadziła zakaz połowów w oparciu o rzetelne dane. Rzeczniczka Komisji Mireille Thom dodała, że ta decyzja została podjęta w oparciu o kryteria, które obowiązują wszystkie państwa członkowskie. – „Nie ma więc różnicy w traktowaniu Polski. Komisja nie miała wyboru. Decydując się na utrzymanie zakazu, zrobiła to, co do niej należało” – dodała rzeczniczka. Bruksela tłumaczy wprowadzony zakaz połowów troską o zasoby dorsza w Bałtyku. Podkreśla, że maleją one w zastraszającym tempie, a Polska wykorzystała już tegoroczne limity. Warszawa próbowała kilka tygodni temu przekonać Komisję do zniesienia zakazu, prezentując własne dane dotyczące połowów i zasobów dorsza. Jednak unijni eksperci stwierdzili, że w dokumentach nie ma informacji, które podważyłyby decyzję o utrzymaniu zakazu łowienia dorsza do końca roku.

(IAR)

Zatwierdzone nowe obszary Natura 2000

Jeszcze 8 października minister środowiska Jan Szyszko podczas debaty Klubu Publicystów Ochrony Środowiska poświęconej ekologicznym programom partii startujących w wyborach, zapewniał, że „Nie wyznaczę ani jednego metra Natury 2000 pod dyktando Unii”. A tymczasem 13 października br. weszło w życie rozporządzenie ministra środowiska z 5 września 2007 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. nr 179, poz. 1275).

Fot. Piotr Morawski

W efekcie od tego dnia mamy w Polsce 52 zatwierdzone nowe obszary Natura 2000. Są to m.in. Babia Góra, Beskid Niski, Bory Dolnośląskie, Dolina Środkowej Odry, Góry Stołowe, Karkonosze, Łęgi Odrzańskie, Pieniny, Puszcza Notecka, Roztocze, Torfowiska Orawsko-Nowotarskie. Są to

bardzo cenne przyrodniczo obszary i w pełni zasługują na ochronę w postaci sieci Natura 2000. Większość z nich była proponowana od początku procesu tworzenia sieci Natura 2000 w Polsce. Bardzo dziwne, że tak ważna informacja o zatwierdzeniu nowych obszarów Natura 2000 nie została nagłośniona przez ministerstwo środowiska. Takie decyzje muszą być przekazywane w odpowiedni sposób społeczeństwu, a szczególnie najbardziej zainteresowanym grupom: właścicielom gruntów, samorządom i inwestorom. Nagminne są sytuacje, gdy samorządy czy właściciele ziemi nie wiedzą, że ich tereny znajdują się na obszarze sieci Natura 2000. Takie utajanie informacji i brak edukacji dotyczącej Natury 2000 prowadzi do nieuniknionych konfliktów.

(Własna)

RDLP Białystok nagrodzona za ochronę Puszczy Białowieskiej

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku zdobyła nagrodę „Lider polskiej ekologii” za ochronę Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcza Białowieska. 17 października br. w Warszawie wręczono nagrody X edycji konkursu Ministra Środowiska „Lider polskiej Ekologii”. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku otrzymała wyróżnienie za wykorzystanie infrastruktury leśnej w Puszczy Białowieskiej do dzisiejszych potrzeb społeczeństwa. Nagrodzony dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku, Piotr Zbrożek, powiedział: „Do tej pory las traktowany był jak hurtownia drewna. Mniej interesowano się roślinami, grzybami, zwierzętami i wodą. Po piętnastu latach w lasach gospodaruje się zupełnie inaczej”. Działania RDLP w Białymstoku polegały na ukierunkowaniu ruchu turystycznego w taki sposób, aby przy zachowaniu ogólnej dostępności terenów o bogatych walorach poznawczych i dydaktycznych, zmniejszyć niekontrolowany ruch na terenach szczególnie cennych dla zachowania różnorodności biologicznej. Działania te to m.in. budowa nowych asfaltowych dróg w Puszczy, które udostępniono dla „turystyki samochodowej”. W poprzednim numerze DŻ pisaliśmy o zawieszeniu 13 sierpnia br. certyfikatu FSC RDLP Białystok za nieprawidłowości w działaniach prowadzonych m.in. przez puszczańskie Nadleśnictwo Hajnówka. Niecałe trzy miesiące później w ramach zadośćuczynienia ta sama RDLP Białystok i Nadleśnictwo Hajnówka otrzymuje nagrodę „Lidera polskiej Ekologii”. Ta sytuacja świadczy jak najgorzej o jakości tej nagrody i obiektywności Ministra Środowiska.

(Własna)

Adam Wajrak ponownie nagrodzony za Rospudę

Adam Wajrak z „Gazety Wyborczej” otrzymał Nagrodę im. Andrzeja Woyciechowskiego za najlepszy materiał dziennikarski, który wpłynął istotnie na życie Polaków. Wajraka nagrodzono za cykl artykułów o dolinie rzeki Rospudy. Nagrodę imienia założyciela jednej z pierwszych komercyjnych stacji radiowych w Polsce - Radia ZET - przyznano po raz trzeci. Nagrodą oprócz statuetki jest czek na 40 tys. zł. W skład kapituły przyznającej tegoroczną nagrodę weszli m.in. redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego”, redaktor naczelny „Polityki”, redaktor naczelny Polsatu, redaktor naczelny „Wprost”, redaktor naczelny „Newsweeka”, redaktor naczelny „Przekroju”, z-ca redaktora naczelnego „Gazety Wyborczej”, prezes i redaktor naczelny Radia ZET, redaktor naczelny „Dziennika”, redaktor naczelny „Rzeczpospolitej”, dyrektor programowy TVN, prezes TVP. - „Jest mi strasznie głupio, bo jestem tylko twarzą tego wszystkiego, co się dzieje z Rospudą - nad tym pracowała cała masa bardzo fajnych młodych ludzi, moich kolegów z redakcji, /.../ moich przyjaciół z różnych organizacji ekologicznych - powiedział Wajrak odbierając nagrodę. - To była dla mnie taka sprawa, gdzie bardzo jasno trzeba było opowiedzieć się po jakiejś stronie. Gdybym tego nie zrobił, szukałbym moich czytelników”.

(PAP)

Opracowanie: Radosław Szymczuk